

הנתיב החמישי, ויקרא אלהי"ם לאור יום, אלו בעלי מקרא, שבעלי מקרא הם פתילה, ובעלי המשנה - זית, ובעלי תלמוד שהוא קבלה למשה מסיני - נר. מצוה רביעית - להתעסק בתורה שבעל פה ולהפריד בהם בשש דרגות, באסור והתר, טמאה וטהרה, פשר ופסול. זהו שכתוב ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים של טהרה התר פשר, ובין מים של טמאה, שהם אסור טמא פסול, שהם מי בורות נשברים, מים סרוחים, מים מטנפים, ועליהם נאמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, והרקיע הזה שמבדיל ביניהם, זה הרקיע שעל ראשי החיות, וזה מטטרו"ן, שעליו נאמר ודמות על ראשי החיה רקיע, ועליו נאמר ויעש אלהי"ם וגומר, וזה הנתיב הששי, ויש רקיע מעל לרקיע, וזה הצדיק שמפריד בין מים נקביים למים זכריים להודיע בו, ועליו נאמר ויעש אלהי"ם את הרקיע, ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע, וזה הנתיב השביעי - צדיק.

הנתיב השמיני, ויקרא אלהי"ם לרקיע שמים. ויקרא אלהי"ם - זו האם העליונה, לרקיע - זה העמוד האמצעי, שהוא בין ימין ושמאל וכולל את שניהם. זהו שכתוב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, והם הערב של יצחק והבקר של אברהם.

תקון שרשים ואחד

בראשית, בר"א שת"י, ועליהן נאמר ותלכנה שתיהם וגומר, והן שתי תורות, תורה שפכתב ותורה שבעל פה, ועוד, שני לוחות

נתיב חמשאה, ויקרא אלהי"ם לאור יום (שם) (ה), אלין מארי מקרא, דמארי מקרא אינון פתילה, ומארי משנה זית, ומארי תלמוד דאיהו קבלה למשה מסיני נר.

פקודא רביעאה לאתעסקא באורייתא דבעל פה, ולאפרשא בה בשית דרגין, באסור והתר טומאה וטהרה פשר ופסול, הדא הוא דכתיב (שם ו) ויאמר אלהי"ם יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל בין מים למים, בין מים דדכיו דטהרה התר פשר, ובין מים דמסאבו דאינון אסור טמא פסול, דאינון מי בורות נשברים מים סרוחים מים מטונפין, ועלייהו אתמר (שמות כ א) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, והאי רקיע דאפריש ביניהו דא רקיע דעל רישי חיוון, ודא מטטרו"ן, דעליה אתמר (יחזקאל א כב) ודמות על ראשי דק עה ע"ב) החיה רקיע, ועליה אתמר (בראשית א ט) ויעש אלהי"ם וגומר, ודא נתיב שתיתאה, ואית רקיע לעילא מרקיע, ודא צדיק דאפריש בין מיין נוקבין למיין דכורין, לאשתמודעא ביה, ועליה אתמר (שם) ויעש אלהי"ם את הרקיע, ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע, ודא נתיב שביעאה צדיק.

נתיב תמינאה ויקרא אלהי"ם לרקיע שמים (שם), ויקרא אלהי"ם דא אימא עלאה, לרקיע דא עמודא דאמצעיתא דאיהו בין ימינא ושמאלא וכליל תרוייהו, הדא הוא דכתיב (שם) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד, ואינון ערב דיצחק ובקר דאברהם.

תקונא תלתין וחד

בראשית בר"א שת"י, ועלייהו אתמר (רות א ט) ותלכנה שתיהם וגומר, ואינון

הלכו להר סיני, מיד ותהם כל העיר עליהן, הודעו על העולם. זהו שכתוב וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקִּלְתָּ וְכוּ' וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנּוּעוּ, וְאָמְרוּ הַזֹּאת נַעֲמִי, זוּהִי הַנְּעִימוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה? ! מִיֵּד נֹאמֵר וַיִּשְׁבֵּר אוֹתָם תַּחַת הָהָר. פְּרַחַה הַתּוֹרָה מִשֵּׁם וְאָמְרָה, אֲנִי מְלֵאָה הַלִּכְתִּי לְהַר סִינִי, וְכַעַת רִיקָם הִשְׁיִבְנִי יְהו"ה, מְלֵיאָ"ה מְלֵא י"ה, וְכַעַת פָּרַח מִמֶּנִּי מְלֵא" י"ה, שֶׁהוּא יְהו"ו, וְנִשְׁאַרְהָ ה' יַחֲדָה אֶל"ם, נֶאֱלַמְתִּי דוּמִי"ה, דו"ם י"ה, הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב שֶׁהוּא ו'.

דָּבָר אַחֵר וּתְלַכְנָה שְׁתִּיחֶן, הַגּוֹף וְהַנֶּפֶשׁ, לְאַיִזָּה מְקוֹם הַלְכוּ? לְבֵית הַקְּבָרוֹת, הַגּוֹף גָּדוֹן וְנִרְקָב, וּבְנֶפֶשׁ נֹאמֵר וְתַגַּל מְרַגְלוֹתָיו וְתִשְׁכַּב.

קָם זְקֵן אֶחָד וְאָמַר: מְנוּחָה הַקְּדוּשָׁה חֲזוֹר בָּךְ, עֲרַפָּה הִיא הַגּוֹף, רוּת הִיא הַנֶּפֶשׁ, הַשְׁתַּפָּה שְׁלָה נַעֲמִי, נִשְׁמַת חַיִּים, מַחְלוּן הַרוּחַ, הַגּוֹף שֶׁהִיא עֲרַפָּה הַחֲזוּרָה עֲרַף אֶל הַנֶּשְׁמָה (הַשְׁכִּינָה), הַנֶּפֶשׁ נִדְבָקָה בְּנִשְׁמָה, זֶהוּ שְׁכָתוּב בְּאֶשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי - בְּמַצּוֹת עֲשֵׂה, וּבְאֶשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלַי - בְּמַצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה.

דָּבָר אַחֵר, בְּאֶשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי - בְּגִלוֹת, שְׁנֹאמֵר בָּהּ וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם, וּבְאֶשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלַי, שְׁמִשְׁכַּבְךָ בְּגִלוֹת, זֶהוּ שְׁכָתוּב עַל מִשְׁכְּבֵי בְּלִילוֹת. עַמֶּךָ עָמִי - אֵלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, וְאֵלֵהֶי"ף אֵלֵהֶי"י - זֶה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. אֵלִימְלֶךְ זֶה י', נַעֲמִי זוּ ה', מַחְלוּן ו', רוּת בָּהּ נִדְבָקָה ה' וְנִנְעֲשָׂתָה תּוֹרָה, וְעֵלֶיָהּ נֹאמֵר וְקוֹל הַתּוֹרָה נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ.

ה', מַחְלוּן ו', רוּת בָּהּ אֲתַדְבַּקַת ה' וְאֲתַעֲבִידַת תּוֹרָה, וְעֵלֶיָהּ אֲתַמַּר (שִׁיר ב' י"ב) וְקוֹל הַתּוֹרָה נִשְׁמַע בְּאַרְצָנוּ.

תְּרִי תּוֹרוֹת אוֹרִייתָא דְּבִכְתָּב וְאוֹרִייתָא דְּבַעַל פָּה, וְעוֹד תְּרִי לַיְחֻת אֲזָלוּ לְטוֹרָא דְּסִינִי, מִיֵּד וְתַהֵם כָּל הָעִיר עֲלִיהֶן (ש"ם) אֲזַדְעִזַע כָּל עַלְמָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (שְׁמוֹת כ"ח) וְכָל הָעַם רֹאִים אֶת הַקִּלְתָּ וְכוּ' וַיֵּרָא הָעַם וַיִּנּוּעוּ, וְאָמְרוּ הַזֹּאת נַעֲמִי, דָּא אִיהוּ נַעֲמִי דְּאוֹרִייתָא, מִיֵּד אֲתַמַּר (ש"ם ל"ב י"ט) וַיִּשְׁבֵּר אוֹתָם תַּחַת הָהָר, פְּרַחַת אוֹרִייתָא מִתַּמָּן, וְאָמַרְת (רוּת א' כ"א) אֲנִי מְלֵאָה הַלִּכְתִּי לְטוֹרָא דְּסִינִי, וְכַעַן וְרִיקָם הִשְׁיִבְנִי יְהו"ה, מְלֵיאָ"ה מְלֵא" י"ה, וְכַעַן פָּרַח מִמֶּנִּי מְלֵא" י"ה דְּאִיהוּ יְהו"ו, וְאֲשַׁתְּאַרְתָּ ה' יַחֲדָה אֶל"ם, נֶאֱלַמְתִּי דוּמִי"ה (תְּהִלִּים ל"ט ג'), דו"ם י"ה, הַחֲשִׁיתִי מְטוֹב דְּאִיהוּ ו'.

דָּבָר אַחֵר וּתְלַכְנָה שְׁתִּיחֶן גּוֹף וְנֶפֶשׁ, לְאֵן אֲתַר אֲזָלִי, לְבִי קְבֵרָא, גּוֹף אֲתַדִּין וְאַתְרַקֵּב, נֶפֶשׁ אֲתַמַּר בָּהּ (רוּת ג' ז') וְתַגַּל מְרַגְלוֹתָיו וְתִשְׁכַּב.

קָם סְבָא חַד וְאָמַר, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא חֲזוֹר בָּךְ, עֲרַפָּה אִיהִי גּוֹף, רוּת אִיהִי נֶפֶשׁ, שׁוֹתַפּוּ דִילָהּ נַעֲמִי נִשְׁמַת חַיִּים, מַחְלוּן רוּחָא, גּוֹפָא דְּאִיהִי עֲרַפָּה חֲזָרָה עוֹרָף לְגַבִּי נִשְׁמָה (ג"א שְׁכִינְתָא), נֶפֶשׁ אֲתַדְבַּק בָּהּ בְּנִשְׁמָתָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (רוּת א' ט"ז) בְּאֶשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי בְּפִקּוּדִין דַּעֲשֵׂה, וּבְאֶשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלַי בְּפִקּוּדִין דְּלֹא תַעֲשֶׂה.

דָּבָר אַחֵר בְּאֶשֶׁר תִּלְכִּי אֵלַי בְּגִלוֹתָא, דְּאֲתַמַּר בָּהּ (יִשְׁעִיָּה נ' א') וּבִפְשָׁעֵיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם, וּבְאֶשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלַי דְּמִשְׁכַּבָּא דִּילָךְ בְּגִלוֹתָא, הָדָא הוּא דְּכְתִיב (שִׁיר ג' א') עַל מִשְׁכְּבֵי בְּלִילוֹת, עַמֶּךָ עָמִי אֵלִין יִשְׂרָאֵל, וְאֵלֵהֶי"ךְ אֵלֵהֶי"י דָּא קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אֵלִימְלֶךְ דָּא י', נַעֲמִי דָּא